

מסורת הש"ס

(א) שבת פ"ו, טז שבת פ"ז יד: מנחות ט"ז; טז (תוס' פ"ח ע"ט ע"ט) (תוספתא ס"ט); (ט) עריות פ"א מ"ג; (י) גבורות מ"ז, טז לעב"י כט, ופ"ח (ט) גבורות מ"ז); (ט) ג'ל רבי חננ' כן איתא באלפס ובהל"ש; (י) נכתבות ק"א: קדושין סח. ב"ק מט. מה י"ח; (י) גע"ז ה. ובגדה יג: איתא ר' יוסף, ט ע"ז ה. מה יג: לקמן סג'; (ט) גשמות י"ט, ט כ"ה בדפוס; (ט) רש"ל, (ט) ג"ל דכ"ר, (ט) רש"ל מ"ז, ט ע"ן אדרי"ג פ"ב איתא ק"ו אית, (ק) ג"ל ב' מופטר מפ"ו מהרש"ל,

תורה אור השלם

- וַיֹּאמְרוּ אֶל הָעָם הֵיךְ נִבְנֶה לְשִׁלְשֹׁת יָמִים אֶל תִּגְשׁוּ אֶל אִשְׁהָ: שמות ט טו
- לך אָמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאֶחְלֵיכֶם: וְאַתָּה פֹה עֹמֵד עֲמֻדָּה וְאֶדְבַּרְהָ אֵלֶיךָ אֵת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת: וְהַמְשָׁפִּים אֲשֶׁר תִּלְמְדֵם יִגְדְּלוּ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ: דברים ה כ"ו-כ"ז
- וַיֹּאמְרוּ יְיָ אֱלֹ מֹשֶׁה וְאַתָּה וְאַת חֶקֶת הַפֶּסַח כָּל בֶּן בָּכָר לֹא יִאֲכַל בּוֹ: שמות יב מג
- וַיֹּאמְרוּ יְיָ אֱלֹ מֹשֶׁה פֶּסַח לָךְ שָׁנִי לַחַד אֲבִיבִים קְרָאשֵׁנִים וּבְחַבְתִּי עַל הַחֹלֶת אֵת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַחֹלֶת הָרִאשִׁיָּה אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁרֵת: שמות לר א
- וַיֹּאמְרוּ יְיָ אֱלֹ מֹשֶׁה הֵן אֵל הָעָם וְקֹדְשָׁתָם הַזֶּה: וּמִקֹּדֶר וּבִקְשׁוּ שְׁמֹלֶתָם: שמות י"ט
- וְתִסָּף לְלֶזֶת אֵת אֲחִיו אֵת הָבֵל וְהֵי הָבֵל רָעָה צָאן וְקָן יָדָהּ עַבֵּד אֲדָמָה: בראשית ד ב
- וַיַּעַד אָדָם עֹדֵד אֵת אֲשֶׁתּוֹ וַתֵּלֶךְ בֶּן הַחֲקָא אֵת שְׁמוֹ שֵׁת בִּי שֵׁת לִי אֱלֹהִים וְיָרַע אַחֵר תַּחַת הָבֵל בִּי הָרָגָה קָן: בראשית ד כה
- כִּי כַה אָמַר יְיָ בֹרָא הַעֲמִיד הוּא הָאֱלֹהִים יַעַר הָאָרֶץ וַעֲשֶׂה הוּא בּוֹנֶהָ לֵאמֹר לֵאמֹר יְיָ וְהָיוּ לְשִׁבְת יִצְרָה אֵינִי יְיָ וְהָיוּ עוֹד: בַּעַת הַיָּדִיא שְׁלַח בְּרֹאדֶךְ בְּלֶאָדָן בֶּן בְּלֶאָדָן מֶלֶךְ בָּבֶל כְּסִידִים וּמִנְחָה אֵל חֲזַקְתּוֹ כִּי שָׁמַע בִּי חֶלֶה חֲזַקְתּוֹ: מלכים ב כ יב
- וַיֹּאמֶר אֲבָרְהָם אֵל גִּדְּרֵי שָׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר וְאֵינִי וְנִדְעַר נִלְכָּה עַד כַּה וּבִשְׁתַּחֲוֹת וְנִשְׁוֹבָה אֲלֵיכֶם: בראשית כב ה
- וַעֲבַדְתָּ לוֹ אֵת הָאֱדֹמָה אֲתָה וְיִצְחָק וְעַבְדֶּיךָ וְהַבְּקָה וְהָיוּ לְבֶן אֲדִינֶךָ וְהָיוּ מוֹפִיבִישֵׁת בֶּן אֲדִינֶךָ יִאֲכַל תַּמְרֵי לָחֶם עַל שְׁלֹחֲנֵי וְלִצְבָּא מִמִּשְׁחָה עֶשְׂרִים בָּנִים וְעֶשְׂרִים עַבְדִּים: שמואל ב ט י
- וַיִּחַץ אָסָא אֵת כָּל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַהוּאִים: אֵל כֵּן וַתֵּדַךְ בֶּן טַרְבִּיר בֶּן חֲזִין מֶלֶךְ אֲרָם הִישִׁב בְּדִמְשֶׁק לְאַמּוֹר: מלכים א טו יח
- כִּי לֹא לַעֲוֹלָם אֲרָב וְלֹא לְצַחַח אֲבָקָא בִּי שְׁמֹת מַלְאָכָא בִּי רַחוּם: יעֲקֹבֹף יִצְחָקֹף בִּי רַחוּם אֵינִי עֲשִׂיתִי: ישיעיהו יט טז

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

משאי אפשר. דאי לא איבראי חוה לא הוה נקבה אחריתי אבל הכא

מי שיש לו שני זכרים נקבות הרבה בעולם: **מדעסיה**. משום שכניה

ואסור לשאר כל אדם לעשות כן: **הוסף יום אחד**. הקצ"ה אמר לו

וקדשתם היום ומחר והוא אמר היו נכוניס לשלשת ימים ! ולא קנע

לי זמן אימתי ידבר עמי שאפרוש

יום אחד קודם: **לאהליכס**. לנשיכס:

אשר. לשון יישר: **עד שנפא**. במס'

שבת בפרק ר"ע (דף פ"ו) גמרינן לה

דעבד פרישה בארבע בשבתא ובפירשו

חמישי וששי שלימים ובשבתא שריא

שכינה והוא שלישי לימים השלמים ויום

ראשון לא חשיב שלא היה לילו עמו:

אם קין אם הנל. אמין רבויין ! (ר"ן)

לומר נקבות היו עמהן: **כי שם לי וזע**

אחר חסם הנל. אלמא משלומין בעי

ולא סגיאל בלא שני זכרים ושתי נקבות:

תרי מגלי אליבא דר' נתן: **מ"ט דר'**

נתן אליבא דצ"ה. או זכר או נקבה

ולא מצריית עולם יליף ולא ממשה:

לא סהו בראה. לא ברא עולמו לתוכו

אלא לשבת להיות עסוקים ביישובו של

עולם: **אין לו כבוד לנחלה**. בן כבוד

שילד לו משיתגייר אינו נוטל פי

שנים: **בני נח בני פריה ורביה**

ניינסו. דמחיב ויאלמר להס פרו ורבו

(בראשית ט): **בנכריותן** לאו בני דין

נחלה ניינסו דבת כגן וכבוד כפשוט

אבל ירושה נהגא כהו כדלמרינן

בקדושין (דף י"ז): עובד כוכבים יורש

אציו דצר תורה: **נלאדן בן נלאדן**.

אלמא בניס מיקרו: **חיים**. ממייחסין

אחרי אציהס: **נפגירו אין להס**

חיים. מראשונים דכקטן שנוול דמי:

שזו להס פה. אליעזר עבד אברהם

הו: **יצא עבד כנעני של מפיושסת**

הו: שאני הכא דיחסיניסו בשמייהו.

שהזכיר שמו (ט) (ושמון) של אציו בלאדן

בן בלאדן אלמא בניס איקרו אבל

הכא לא הוזכרו בשמותן: **משום דרז**

אסי. כלומר טעמא דפריה ורביה

משום דרז אסי והאי כיון דנטלו על

דו מנשמות שזאמו אוזר ששמו

גוף הרי קיים מלות פריה ורביה:

בני

ונתגייר *ר' יוחנן אמר *קיים פריה ורביה וריש לקיש אמר לא קיים פריה ורביה

רבי יוחנן אמר קיים פריה ורביה דהא הוו ליה וריש לקיש אמר לא קיים פריה

ורביה *גר שנתגייר כקטן שנולד דמי ואודו לטעמיהו דאיתמר (ט) היו לו בנים

בהיותו עובד כוכבים ונתגייר רבי יוחנן אמר י אין לו בכור לנחלה דהא הוה

ליה ראשית אונו וריש לקיש אמר יש לו בכור לנחלה גר שנתגייר כקטן

שנולד דמי וצריכא דאי אשמעינן בההיא קמייטא בההיא קאמר רבי יוחנן

משום דמעיקרא נמי בני פריה ורביה נינהו אבל לענין נחלה דלאו בני נחלה

נינהו אימא מודי ליה לריש לקיש ואי איתמר בהא בהא קאמר ריש לקיש אבל

בההיא אימא מודה ליה לר' יוחנן צריכא איתיביה ר' יוחנן לר"ל *בעת ההיא

שלה בראדך בלאדן בן בלאדן מלך בבל וגו' א"ל בהיותן עובדי כוכבים אית

להו חיים נתגיירו לית להו חיים אמר (ט) רב ייחבל מודין בעבד שאין לו חיים

דכתיב יישובו לכם פה עם החמור עם (י) הדומה לחמור מיתיבי יי וילציבא

חמשה עשר בנים ועשרים עבדים אמר רב אחא בר יעקב כפר בן בקר א"ה

ה"נ שאני התם דיחסינהו בשמייהו ובשמא דאבוהון והכא לא מפרש ואיבעית

אימא יחסינהו בדוכתא אחריתי באבוהון ובאבא דאבוהון דכתיב יי וישלחם

המלך אסא אל בן הדד בן טברימון בן חזיון מלך ארם היושב בדמשק לאמר

איתמר היו לו בנים ומתו רב הונא אמר קיים פריה ורביה רבי יוחנן אמר

לא קיים רב הונא אמר קיים משום דרב אסי דאמר (ט) רב אסי י אין בן דוד

בא עד שיכלו כל גשמות שבגוף שנאמר יי כי רוח מלפני יעמוף וגו' ורבי

יוחנן אמר לא קיים פריה ורביה לשבת יצרה בעינן והא ליכא מיתיבי

דפריה ורביה לא מקיים כהני ואף על גב דלעיל משמע דפריה ורביה תלי בשבת דקאמר רבא

הלל לא תהו בראה לשבת יצרה והא עדד ליה שבת מכל מקום לא הוה כפינן לרבו כיון דיכול לקיים כל דהו:

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

סב.

מדעתיה הוא דעבד. אע"ג דק"ו קאמר אין זה ק"ו גמור

דאטו מפני שזוה פעם אחד לנצל ביטל לעולם פרו

ורבו אי נמי דוקא אז אמר לנצל משום עשרת הדברות:

וקבע דהם זמן. וא"ת אדרבה משום דקבע להם זמן (א) וידבר

עמהם בזדאי יש לפרוש יותר מעל

הספק ויש לומר (ט) דהכא פי' וקבע להם

זמן (ט) (משה) שלשה ימים ולא היו

צריכים לפרוש אלא יום אחד משום

קרי אלא דמשום ספק פליטה הוחקקו

לפרוש שלשה ימים ק"ו איני שלא קבע

לי זמן ויש ספק שימחד הדבור בשעת

תשמיש או ביום תשמיש:

דכתיב אמור דהם. וא"ת ומוננן

שפירש מדעתו והלא

משעה שנאמר בנתן תורה עס ישראל

שז לא הוטר לו דכתיב ואתה פה

עמוד עמדי ויש לומר דאי לאו דפירש

מדעתו למה כעסו עליו אהרן ומרים

אלא ודאי כששמע מפי הגבורה אל

תגשו אל אשה נשא ק"ו בעצמנו וגלה

לה דעמו ועשה לה אהל בפני עצמו או

נתן לה גט ולפיכך כעסו עליו וא"ת

ולמה התמינו כל כך שלא כעסו עליו

אלא בחצרות שהוא זמן גדול אחר מתן

תורה וי"ל שלא נתגלה להם אלא

באותה עה דכתיבא כספרי בשעשה

שאמר הקצ"ה למשה ליקח ע' וקניס

מישראל אמרה מרים אשרי נשותינן

של אלו שנתצקשו לגדולה אמרה

לפורה חזי להן לנשותימא של אלו

שמינס שדצרה שכניה עס אחיך

פירש ממני וא"ת ולמה כעסו עליו

מאחר שהכסיס לו המקום וי"ל משום

דלמרינן (במכות דף י'): **דצדק שאדם**

רוצה לילך מוליכין אותו וסייעוהו בזה

לטהר: התורה בורה וישראל

מומרים בוי. אין זה ק"ו גמור דשאני

פסק משום דקדשים אבל כל התורה

כולה אדרבה יש לו ללמדס ולהחזירס

במשונה: **אף היום יצ"ו עמו**. אין

זו לרשה גמורה דהיום משמע קיים

ממש: **רבי יוחנן אמר קיים פריה**

ורביה. אע"ג דלענין כמה דברים

אמרינן (לעיל כג.) גר שנתגייר כקטן

שנוול דמי מכל מקום מסתברא ליה

לר' יוחנן הכא כיון דנצרכימות קיים

דזרעו מיוחס אחריז באותה שעה

מפטרי נמי כשנתגייר:

בני פריה ורביה נינהו. וא"ת דצפ' ד'

מיתות (פסגד' נט: ושס) משמע

דבני נח לא מיפקדו אפריה ורביה וי"ל

דהכא לאו בני חיוב אפריה ורביה

קאמר אלא כלומר שצניהס נקראיס

על שםס כדלמרינן בסמוך:

דלאו בני נחהא נינהו. כלומר

נחלת בכוריה אבל עובד

כוכבים יורש את אציו דצר תורה

כדלמרינן צפ"ק דקדושין (דף י"ז):

הכל מודים בעבד שאין לו חיים

בו'. ואס נשתמחר לא קיים

פריה ורביה וא"ת הא דלמרינן גבי

חזיו עבד וחזיו בן חורין לישא שפחה

אינו יכול משמע דאס היה יכול לישא

שפחה הוה סגי ליה כהני ואמאי והא

לא (י) מיפקד אפריה ורביה ולא מיפטרי

כהני ויש לומר דאס היה יכול לישא

שפחה לא הוה כפינן לרבו לשחררו כיון

דשבת מיהא היה יכול לקייס אף על גב

דשבת מיהא היה יכול לקייס אף על גב

דשבת מיהא היה יכול לקייס אף על גב

דשבת מיהא היה יכול לקייס אף על גב

דשבת מיהא היה יכול לקייס אף על גב

דשבת מיהא היה יכול לקייס אף על גב

דשבת מיהא היה יכול לקייס אף על גב

עין משפט ונר מצוה

פס א מ"י פט"ו מהל'

אישות הלכה ו סמג

עשין מת טו"ע אה"ע

צ ב מ"י פ"ב מהלכות

נחלות הלכה יב סמג

עשין לו טו"ע ח"מ ס"י

רעו סעיף ט'

צא ג מ"י שם ופט"ו

מהל' אישות הל' ו

סמג שם (וסומן ט')

ש"ע שם וטו"ע אה"ע

סימן א סעיף ו:

צב ד מ"י פט"ו מהל'

אישות הלכה א סמג

עשין מת טו"ע אה"ע

סימן א סעיף ו:

גב קין ואחיות. עין

סנהדרין דף נח ע"ב

מד"ה וירדו ונסתו דף ט

ע"ב רש"י ד"ה קין וצב"ז

דף קכב ע"א ומנה"ש"א

חדושי אגדות שם: שם י"ד

יוחנן אביר קריב ב'.

עין טורי דאן ר"ה דף

כח ע"א מד"ה אלימא:

שם מיתבי וליציבא. עין

טורי דאן חגיגה דף ב ע"א

ד"ה כאן כמשה לראשה:

הגהות הב"ה

(א) תוס' ד"ה וקבע וכו'

וזמן לדבר עמהס:

תוספות ישנים

אין בן דוד עד גז שיכלו

שמות שגנוף. מיהא

דלמרי' שבת ק"ח(ס)

אלמא יסראל משמייס שמי